

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра менеджменту

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з навчальної роботи,
проф. Гаврилюк С. В. _____

_____ 2013 р.

**УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ В
ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ**

РОБОЧА ПРОГРАМА
вибіркової навчальної дисципліни

підготовки   магістра
галузі знань   0306 – Менеджмент та адміністрування
спеціальності 8.03060104 «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності»

Робоча програма навчальної дисципліни «Управління проектами в зовнішньоекономічній діяльності» для студентів галузі знань 0306 «Менеджмент та адміністрування» спеціальності 8.03060104 «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності».

” ___ ” _____, 2013 р. - 15 с.

Розробники: Черчик Л.М., д.е.н., професор

Рецензент: Ліпич Л.Г., декан Інституту економіки та менеджменту, д.е.н., професор

Робоча програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри менеджменту

протокол № 11 від 04. 06. 2013 р.

Завідувач кафедри: _____ (Ліпич Л.Г.)
(підпис) (прізвище, ініціали)

**Робоча програма навчальної дисципліни
схвалена науково-методичною комісією Інституту економіки та менеджменту**

протокол № ___ від 05. 06. 2013 р.

Голова науково-методичної
комісії факультету (інституту) _____ (Бегун С.І.)
(підпис) (прізвище, ініціали)

**Робоча програма навчальної дисципліни
схвалена науково-методичною радою університету**

протокол № ___ від __. __. 20__ р.

© Черчик Л.М., 2013
(Прізвище, ініціали)

Вступ

Робоча програма навчальної дисципліни «Управління проектами в зовнішньоекономічній діяльності», складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки «Магістр» спеціальності 8.03060104 «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності»

В умовах переходу до ринкової економіки, інтеграції в світове співтовариство поживляється та набуває нової якості інвестиційна діяльність, пов'язана з розробкою та реалізацією проектів у ЗЕД. Тим часом економістам бракує навиків з ідентифікації, підготовки та реалізації рішень щодо ефективного використання ресурсів. Тому нагальною є потреба в опануванні світового досвіду розробки та впровадження проектів, відображеному в новому науковому напрямку – управлінні проектами.

Основу проектного підходу в управлінні складає погляд на проект як на керовану зміну початкового стану будь-якої системи (наприклад, держави, організації чи підприємства), пов'язану з витратою часу й коштів. Дослідження процесу й регулювання змін, здійснюваних заздалегідь розробленими правилами в рамках бюджету і тимчасових обмежень, складають суть управління проектами.

Управління проектами є міждисциплінарною, синтетичною науковою, навчальною і практичною дисципліною, яка відображає в своїх методах і засобах загальні тенденції світового, національного, культурного й науково-технічного розвитку. Об'єктивні передумови появи, існування і неперервного розвитку управління проектами визначаються тим, що він спрямований на: забезпечення ефективності формування, використання і розвитку кадрів управління; методологічне і організаційно-інструментальне забезпечення розвитку, як визначальної категорії буття і підтримки життєдіяльності.

Спираючись на методологію системного підходу, управління проектами в зовнішньоекономічній діяльності, його спеціальні методи і засоби, які створюються і невпинно розвиваються є ефективним інструментом досягнення сталих тенденцій динамічного соціально-економічного розвитку суспільства; забезпечують цілеспрямованість розвитку складних багато-параметричних, багатофункціональних систем; утворюють міждисциплінарну інтеграцію на основі єдиних специфікацій, технологій і стандартів; каталізують досягнення в окремих галузях знання й практики; стають важливим чинником синергетизму; формують ефективну архітектуру управління системами, які створюються і розвиваються.

Управління проектами є також одним з ефективних інструментів розв'язання проблемних ситуацій у проектах, коли з самого початку їх виникнення і аналізу можливих шляхів їх розв'язання розглядаються і аналізуються ключові категорії проекту: цілі; кінцеві продукти; суттєві параметри і характер впливу оточуючого середовища; необхідні ресурси; критерії позитивності результатів, ефективності їх досягнення і оцінки; можливі механізми та інструменти діяльності й управління.

Віддзеркалюючи глобальні тенденції світових процесів розвитку, природній розвиток управління проектами обумовлений: потребами соціально-економічного розвитку суспільства, що відбивається на темпах і характері формування ринку проектів; можливостями, які базуються на розвитку методології, технологій і засобів управління проектами і, які спираються на сучасні досягнення і тенденції розвитку науки, техніки, теорії та практики управління організаційними системами.

Робоча навчальна програма з дисципліни «Управління проектами в ЗЕД» є складовою нормативно-методичного забезпечення навчального процесу для підготовки магістрів спеціальності 8.03060104 – Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності. Наукову основу дисципліни складають теоретичні розробки вітчизняних та зарубіжних вчених, практичні рекомендації та пропозиції провідних економістів світу щодо прийняття управлінських рішень з питань обґрунтування, розробки, реалізації проектів в ЗЕД.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є система принципів та методів розробки та реалізації управлінських рішень, пов'язаних із обґрунтуванням, розробкою, реалізацією інвестиційних проектів в ЗЕД.

Міждисциплінарні зв'язки. Дисципліна «Інвестиційний менеджмент» пов'язана з дисциплінами техніко-технологічного напрямку, оскільки передбачає знання студентами сучасної техніки і технологій; з дисциплінами організаційно-управлінського профілю, оскільки техніко-економічне обґрунтування будь-якого проекту передбачає проектування організаційної і управлінської структури, розв'язання проблем управління проектом; з дисциплінами «Фінанси», «Фінансовий менеджмент», «Бухгалтерський облік», «Фінансовий аналіз», «Стратегічний аналіз» в плані, що стосується оцінки фінансової спроможності інвестиційного рішення.

Програма навчальної дисципліни складається з таких **змістових модулів**:

1. Теоретико-методологічні основи управління інвестиційними проектами у сфері ЗЕД.
2. Практичні аспекти реалізації інвестиційних проектів у сфері ЗЕД.

1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів <u>3</u>	Шифр і назва галузі знань 0306 «Менеджмент та адміністрування» Шифр і назва напрямку підготовки	вибіркова
Модулів <u>2</u>	Спеціальність 8.03060104 «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності»	Рік підготовки: 1.
Змістових модулів <u>2</u>		Семестр: 2.
ІНДЗ: <u>є</u>		Лекції 36 год.
Загальна кількість годин <u>108</u>		Практичні (семінари) 32 год.
Тижневих годин (для денної форми навчання): аудиторних 2 самостійної роботи 2 індивідуальної роботи 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр	Лабораторні 0 год.
		Самостійна робота 22 год.
		Індивідуальна робота 16 год.
		Форма контролю: <u>екзамен</u>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. **Мета** вивчення дисципліни «Управління проектами в ЗЕД» – оволодіння системою теоретично-методологічних поглядів на розуміння специфіки обґрунтування і розробки інвестиційних проектів, набуття вмінь і навичок для здійснення ефективного управління процесами їх реалізації, засвоєння методології та відповідного інструментарію, необхідних для успішного управління проектами, а також набуття навичок адаптації та впровадження проектних рішень у ЗЕД.

2.2. Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Управління проектами в зовнішньоекономічній діяльності» є: ознайомити студентів із сутністю та теоретичними засадами інвестиційної діяльності; навчити правильно застосовувати методичний інвестиційний інструментарій; сформувати теоретичну та методологічну базу, необхідну для подальшого оволодіння практикою фінансового, реального, інноваційного та іноземного інвестування; виробити уміння опрацювати та аналізувати доцільність реалізації інвестиційних проектів в умовах невизначеності; правильно визначити методи фінансування інвестиційної діяльності та напрямки державного регулювання інвестиційної

діяльності.

2.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- сутність та види інвестиційних проектів;
- структуру інвестиційних проектів у сфері ЗЕД;
- методи управління інвестиційними проектами;
- методи оцінки прибутковості інвестиційних проектів.

вміти:

- провести дослідження зовнішнього інвестиційного середовища та прогнозування кон'юнктури інвестиційної діяльності у сфері ЗЕД;
  - розробити стратегічні напрями інвестиційної діяльності суб'єкта підприємництва;
  - здобути знання про найважливіші чинники і критерії, які враховуються на різних стадіях життєвого циклу проекту;
  - працювати з науковою літературою;
  - обґрунтовувати прийняті рішення;
  - обґрунтувати власну точку зору, толерантно вести себе під час дискусії;
  - вирішувати як абстрактні так і конкретні, реальні проблемні ситуації;
  - вільного володіння понятійним апаратом;
  - оперування термінологією під час виконання навчальних завдань та виступів на семінарах, конференціях тощо;
  - розробляти стратегії формування інвестиційних ресурсів суб'єкта інвестиційної діяльності; оцінювати ефективність інноваційних проектів;
  - здійснювати поточне планування та оперативне управління реалізацією інноваційних проектів.
  - формулювати цілі інвестиційної діяльності підприємства;
  - формувати систему організаційного та інформації забезпечення інвестиційного менеджменту на підприємстві, здійснення інвестиційного аналізу та планування інвестиційної діяльності, забезпечування контролю за основними формами інвестиційної діяльності підприємства;
  - застосовувати основні методи прогнозування інвестиційного ринку;
  - розробляти бізнес-плани реальних інвестицій обґрунтування інвестиційної програми;
  - здійснювати оцінку фінансових інвестицій інвестиційний портфель підприємства;
  - проводити оцінку інвестиційних ризиків, обґрунтовувати методи їх мінімізації.
- На вивчення навчальної дисципліни відводиться 108 годин / 3 кредити ECTS.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи управління інвестиційними проектами у сфері ЗЕД

ТЕМА 1. Загальна характеристика управління проектами у ЗЕД

1. Сутність проектної діяльності.
2. Управління проектами як специфічна галузь менеджменту.
3. Цілі і процеси в управлінні проектами у сфері ЗЕД.

ТЕМА 2. Сутність та особливості інноваційних проектів у сфері ЗЕД

1. Сутність інвестиційного проекту у сфері ЗЕД, особливості та ознаки.
2. Класифікація інвестиційних проектів.
3. Середовище інвестиційного проекту.
4. Учасники інвестиційного проекту у сфері ЗЕД.

ТЕМА 3. Структуризація проекту

1. Сутність і функції структуризації проекту.
2. Односпрямована структуризація: створення робочої структури проекту.
3. Двоспрямована структуризація та кодування проекту.
4. Трьохспрямована структура проекту.

ТЕМА 4. Життєвий цикл проекту (2 лекції)

1. Поняття життєвого циклу.
2. ЖЦП та його стадії за підходом Світового банку.
3. ЖЦП та його стадії за підходом UNIDO.
4. Особливості управління проектами на кожній стадії ЖЦП.

ТЕМА 5. Методологія проектного аналізу (2 лекції)

1. Витрати і вигоди в проектному аналізі.
2. Альтернативна вартість та альтернативні рішення.
3. Грошовий потік.
4. Цінність грошей в часі.
5. Аспекти проектного аналізу.

ТЕМА 6. Планування ресурсів і витрат у ЗЕД

1. Оцінка і планування ресурсів у сфері ЗЕД.
2. Побудова ресурсних гістограм.
3. Моделювання і календарне планування ресурсів.
4. Планування затрат.

ТЕМА 7. Оцінка ефективності проектних рішень

1. Види і методи оцінки ефективності проекту.
2. Основні концепції, які визначають фінансову і економічну цінність проекту.
3. Критерії ефективності проектів.
4. Аналіз беззбитковості проекту.

Змістовий модуль 2. Практичні аспекти реалізації інвестиційних проектів у сфері ЗЕД

ТЕМА 8. Модель управління проектом

1. Функції проектного менеджменту.
2. Характеристика моделі управління проектами.
3. Процедури в управлінні проектами.

ТЕМА 9. Основні форми організаційної структури проектів

1. Базові засади створення організаційної структури проекту.
2. Основні форми проектних структур.
3. Переваги і проблеми матричної структури.
4. Внутрішні організаційні структури у великих проектах.

ТЕМА 10. Методичні основи планування і контролю проекту у сфері ЗЕД

1. Місце і функції планування та контролю в управлінні проектами у сфері ЗЕД.
2. Види планів.
3. Сучасні тенденції в плануванні та контролі проектів.

ТЕМА 11. Основи сіткового і календарного планування проектів

1. Загальна характеристика і види сіткових графіків.
2. Графіки передування: порядок побудови і показники.
3. Особливості стрілчастих графіків.
4. Сіткове планування в умовах невизначеності.
5. Календарне планування проектів.

ТЕМА 12. Контроль проекту

1. Модель планування і контролю проекту.
2. Методи аналізу виконання проекту.
3. Прогнозування остаточних витрат.
4. Звітування і контроль за змінами.

ТЕМА 13. Управління якістю в проекті

1. Поняття якості в контексті проектного менеджменту
2. Система управління якістю проекту
3. Витрати на забезпечення якості проекту

ТЕМА 14. Управління проектними ризиками

1. Поняття ризику та невизначеності. Класифікація проектних ризиків.
2. Причини виникнення та наслідки проектних ризиків.
3. Методи аналізу й оцінки ризиків інвестиційних проектів.
4. Управління проектними ризиками.

ТЕМА 15. Процедури організації проведення конкурентних торгів (тендерів) по проекту

1. Основні положення.
2. Класифікація торгів.
3. Функції учасників торгів.
4. Порядок проведення підрядних торгів у сфері ЗЕД.

ТЕМА 16. Управління персоналом у проектах

1. Лідерство.
2. Команда проекту у сфері ЗЕД.
3. Роль менеджера проекту.
4. Мотивація персоналу.

4. Структура навчальної дисципліни

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	Усього	у тому числі					
		Лек.	Практ. (Семін.)	Лаб.	Інд.	Сам. роб.	Контр. роб.
1	2	3	4	5	6	7	8
<i>Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи управління інвестиційними проектами у сфері ЗЕД</i>							
Тема 1. Загальна характеристика управління проектами у ЗЕД	5	2	1	-	1	1	-
Тема 2. Сутність та особливості проектів у сфері ЗЕД	5	2	1	-	1	1	-
Тема 3. Структуризація проекту	6	2	2	-	1	1	-
Тема 4. Життєвий цикл проекту	12	4	4	-	2	2	-
Тема 5. Методологія проектного аналізу	12	4	4	-	2	2	-
Тема 6. Планування ресурсів та витрат проекту у ЗЕД	7	2	2	-	1	2	-
Тема 7. Оцінка ефективності проектних рішень	7	2	2	-	1	2	-
Разом за змістовим модулем 1	54	18	16	-	9	11	-
<i>Змістовий модуль 2. Практичні аспекти реалізації інвестиційних проектів у сфері ЗЕД</i>							
Тема 8. Модель управління проектами	5	2	1	-	1	1	-
Тема 9. Основні форми організаційної структури проектів	5	2	1	-	1	1	-
Тема 10. Методичні основи планування і контролю проекту у сфері ЗЕД	7	2	2	-	1	2	-
Тема 11. Основи сіткового і календарного планування проектів	6	2	2	-	1	1	-
Тема 12. Контроль проекту	6	2	2	-	1	1	-
Тема 13. Управління якістю в проекті	6	2	2	-	1	1	-
Тема 14. Управління проектними ризиками	7	2	2	-	1	2	-
Тема 15. Процедури організації проведення конкурентних торгів (тендерів) по проекту у сфері ЗЕД	6	2	2	-	1	1	-
Тема 16. Людські аспекти в управлінні проектами	6	2	2	-	1	1	-
Разом за змістовим модулем 2	54	18	16	-	9	11	-
Усього годин	108	36	32	-	18	22	-

5. Теми практичних (семінарських) / лабораторних занять

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	2	3
1	ТЕМА 1-2. Загальна характеристика проектів та управління проектами у ЗЕД 1. Сутність проектної діяльності. 2. Управління проектами як специфічна галузь менеджменту. 3. Цілі і процеси в управлінні проектами у сфері ЗЕД. 4. Сутність інвестиційного проекту у сфері ЗЕД, особливості та ознаки. 5. Класифікація інвестиційних проектів.	2
2	ТЕМА 3. Структуризація проекту 1. Сутність і функції структуризації проекту. 2. Односпрямована структуризація: створення робочої структури проекту. 3. Двоспрямована структуризація та кодування проекту. 4. Трьохспрямована структура проекту.	2
3	ТЕМА 4. Життєвий цикл проекту 1. Поняття життєвого циклу. 2. ЖЦП та його стадії за підходом Світового банку. 3. ЖЦП та його стадії за підходом UNIDO. 4. Особливості управління проектами на кожній стадії ЖЦП.	4
4	ТЕМА 5. Методологія проектного аналізу 1. Витрати і вигоди в проектному аналізі. 2. Альтернативна вартість та альтернативні рішення. 3. Грошовий потік. 4. Цінність грошей в часі. 5. Аспекти проектного аналізу.	4
5	ТЕМА 6. Планування ресурсів і витрат у ЗЕД 1. Оцінка і планування ресурсів у сфері ЗЕД. 2. Побудова ресурсних гістограм. 3. Моделювання і календарне планування ресурсів. 4. Планування затрат.	2
6	ТЕМА 7. Оцінка ефективності проектних рішень 1. Види і методи оцінки ефективності проекту. 2. Основні концепції, які визначають фінансову і економічну цінність проекту. 3. Критерії ефективності проектів. 4. Аналіз беззбитковості проекту.	2
7	ТЕМА 8-9. Модель управління проектом 1. Функції проектного менеджменту. 2. Характеристика моделі управління проектами. 3. Процедури в управлінні проектами. 4. Базові засади створення організаційної структури проекту. 5. Основні форми проектних структур.	2
8	ТЕМА 10. Методичні основи планування і контролю проекту у сфері ЗЕД 1. Місце і функції планування та контролю в управлінні проектами у сфері ЗЕД. 2. Види планів. 3. Сучасні тенденції в плануванні та контролі проектів.	2

1	2	3
9	ТЕМА 11. Основи сіткового і календарного планування проектів 1. Загальна характеристика і види сіткових графіків. 2. Графіки передування: порядок побудови і показники. 3. Особливості стрілчастих графіків. 4. Сіткове планування в умовах невизначеності. 5. Календарне планування проектів.	2
10	ТЕМА 12. Контроль проекту 1. Модель планування і контролю проекту. 2. Методи аналізу виконання проекту. 3. Прогнозування остаточних витрат. 4. Звітування і контроль за змінами.	2
11	ТЕМА 13. Управління якістю в проекті 1. Поняття якості в контексті проектного менеджменту 2. Система управління якістю проекту 3. Витрати на забезпечення якості проекту	2
12	ТЕМА 14. Управління проектними ризиками 1. Поняття ризику та невизначеності. Класифікація проектних ризиків. 2. Причини виникнення та наслідки проектних ризиків. 3. Методи аналізу й оцінки ризиків інвестиційних проектів. 4. Управління проектними ризиками.	2
13	ТЕМА 15. Процедури організації проведення конкурентних торгів (тендерів) по проекту 1. Основні положення. 2. Класифікація торгів. 3. Функції учасників торгів. 4. Порядок проведення підрядних торгів у сфері ЗЕД.	2
14	ТЕМА 16. Управління персоналом у проектах 1. Лідерство. 2. Команда проекту у сфері ЗЕД. 3. Роль менеджера проекту. 4. Мотивація персоналу.	2
	<i>Всього</i>	32

6. Самостійна робота

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	ТЕМА 1. Загальна характеристика управління проектами в ЗЕД. Сутність системи управління проектами, її елементи. Цілі та принципи управління проектами. Функції управління проектами.	1
2	ТЕМА 2. Сутність та особливості інвестиційних проектів в ЗЕД. Сутність інноваційного проекту, особливості та ознаки. Класифікація інноваційних проектів. Середовище інноваційного проекту. Учасники інноваційного проекту.	1
3	ТЕМА 3. Структуризація проекту в ЗЕД. Компоненти структуризації інноваційного проекту. Методологія структуризації, її характеристика та значення. Поєднання структур інноваційного проекту.	1
4	ТЕМА 4. Життєвий цикл проекту за підходами міжнародних інвесторів Поняття життєвого циклу. ЖЦП та його стадії за підходом Світового банку. ЖЦП та його стадії за підходом UNIDO. Особливості управління проектами на кожній стадії ЖЦП.	2
5	ТЕМА 5. Методологія проектного аналізу (міжнародний досвід). Витрати і вигоди в проектному аналізі. Альтернативна вартість та альтернативні	2

	рішення. Грошовий потік. Цінність грошей в часі. Аспекти проектного аналізу.	
6	ТЕМА 6. Планування ресурсів і витрат. Джерела ресурсного забезпечення проекту та їх вибір. Планування витрат. Оптимізація недостатньої кількості ресурсів. Поняття та порядок складання проектного бюджету.	2
7	ТЕМА 7. Оцінка ефективності проектних рішень. Види і методи оцінки ефективності проекту. Основні концепції, які визначають фінансову і економічну цінність проекту. Критерії ефективності проектів. Аналіз безбитковості проекту.	2
8	ТЕМА 8. Модель управління проектом. Загальна характеристика систем управління інноваційними проектами. Система автоматизації управління інноваційними проектами Microsoft Project. Проблеми впровадження систем автоматизації управління проектами.	1
9	ТЕМА 9. Основні форми організаційної структури проектів. Організація системи управління (ОСУ) інноваційними проектами. Проектування організаційної структури управління інноваційними проектами. Управління інноваційними проектами з використанням зовнішньої організаційної структури проекту. Переваги та недоліки матричної організаційної структури. Внутрішні організаційні структури управління інноваційними проектами	1
10	ТЕМА 10 Методичні основи планування і контролю проекту. Складові системи планування інноваційного проекту. Методологічні підходи до планування інноваційних проектів. Система контролю дотримання параметрів інноваційного проекту. Внесення змін у виконання інноваційного проекту та комплексний їх аналіз.	2
11	ТЕМА 11. Основи сіткового і календарного планування проектів. Планування послідовності робіт. Календарне планування робіт. Головна мета, завдання та методологія розробки сіткових графіків.	1
12	ТЕМА 12. Контроль проекту Завдання контролю за виконанням інноваційного проекту. Методи контролю. Контроль виконання календарних планів та бюджетів підрозділів. Звітність у системі контролю.	1
13	ТЕМА 13. Управління якістю в проекті. Сутність управління якістю проекту та способи забезпечення якості інноваційного проекту. Витрати на забезпечення якості інноваційного проекту. Методи контролю якості інноваційного проекту.	1
14	ТЕМА 14. Управління проектними ризиками. Сутність і класифікація ризиків проектів. Причини виникнення та чинники впливу на динаміку ризиків. Основні методи аналізу ризиків. Способи зниження ризиків проектів.	2
15	ТЕМА 15. Процедури організації проведення конкурентних торгів (тендерів) по проекту. Завдання проведення торгів за проектами. Особливості участі в торгах за проектами. Проекти економічного і соціального розвитку України, які підтримуються міжнародними фінансовими організаціями.	1
16	ТЕМА 16. Управління персоналом у проектах. Формування команди проекту. Управління конфліктами в проектних командах. Лідерство і мотивація в команді. Розвиток команди.	1
	Всього	22

7. Індивідуальні завдання

Індивідуальне науково-дослідне завдання (18 год.) має комплексну структуру і передбачає обґрунтування доцільності інвестування у сферу ЗЕД. Структура ІНДЗ: вступ, теоретична частина, аналіз об'єкта дослідження, інвестиційний меморандум, список використаних джерел, додатки.

Виконуючи ІНДЗ, студент повинен розробити власну схему збирання даних, здійснити оптимізацію процесів прийняття рішень на основі аналізу альтернативних варіантів, вибрати оптимальний варіант, визначити організаційні, фінансові, технологічні, соціальні, екологічні

проблеми, які виникають на різних стадіях реалізації проекту, прийняти компетентні рішення щодо доцільності використання ресурсів для реалізації конкретного проекту у сфері ЗЕД.

Студенти повинні володіти методологічними прийомами оцінки ситуації, враховуючи результати аналізу всіх аспектів проектного аналізу, вміти визначити, порівняти, обґрунтувати альтернативні рішення за умов обмеженості ресурсів, оцінити їх ефективність.

У вступі необхідно визначити поняття інвестиційного проекту, проектного аналізу, викласти його мету, основні завдання та короткий зміст аспектів. У першому розділі здійснюється аналіз можливостей проекту. Оцінюються можливості регіону, під сектора економіки, реального діючого підприємства, інвестиційне середовище проекту. У другому розділі розкривається суть проектної ідеї, розглядаються альтернативні варіанти, викладаються результати функціональних досліджень та здійснюється техніко-економічне обґрунтування проекту у сфері ЗЕД. За результатами проведених досліджень формується Інвестиційний меморандум проекту, який є своєрідним висновком про проведenu роботу. У додатках розміщують форми статистичної бухгалтерської звітності, таблиці зі статистичними даними про регіон, галузі економіки тощо.

8. Методи та засоби навчання.

У навчальному процесі застосовуються: лекції, в тому числі з використанням мультимедіапроектора та інших ТЗН; практичні заняття; самостійна робота; виконання ІНДЗ.

Серед методик та форм навчання даного курсу слід визначити такі *методики викладання*: методика проблемного навчання та евристичне навчання; *форми навчання*: аналітичні та проблемні лекції та дискусії – головна мета проведення таких лекцій складається у розвитку у студентів логічного та самостійного осмислення додаткового матеріалу, який стосується сучасних процесів розвитку світової економіки; *методики навчання*: кейс-метод, презентації, або міні-проекти, які готують студенти самостійно, а потім презентують для групи.

Семінарські та практичні заняття плануються з кожної теми дисципліни і включають такі напрями роботи: підготовку до семінарських (практичних) занять за вказаним планом; виконання контрольних завдань; виконання завдання дослідницького характеру; критичний огляд наукових публікацій за обраною проблематикою; тренінги; рольові та ділові ігри; презентацію результатів дослідження на задану тематику, в т.ч. виступ на конференції.

Для оцінки теоретичної підготовки студентів по змістових модулях проводиться контрольне письмове опитування.

Мета проведення лекцій полягає в ознайомленні студентів з основними теоретико-методологічними питаннями управління проектами, світовим досвідом та сучасними щодо управління інвестиційною діяльністю підприємств і організацій.

Завдання лекційного курсу:

- викладення студентам відповідно до програми та робочого плану основних положень управління проектами як складного процесу обґрунтування та реалізації інвестиційних проектів;
- сформуванню у студентів цілісну систему теоретичних знань з курсу “Управління проектами в ЗЕД”.

Мета проведення практичних занять полягає у тому, щоб виробити у студентів практичні навички щодо обґрунтування проектних рішень та управління проектами в ЗЕД з метою їх використання в управлінській діяльності.

Завдання практичних занять:

- засвоїти теорію та методичні підходи, сучасні технології обґрунтування, організації та планування проектної діяльності як складових загальної системи управління діяльністю підприємств і організацій;
- навчитися обґрунтовувати рішення щодо управління проектами підприємств і організацій;
- освоїти технологію розробки техніко-економічного обґрунтування інвестиційних проектів;
- засвоїти та закріпити теоретичні знання, одержані на лекціях.

9. Форма підсумкового контролю успішності навчання – екзамен.

Екзамен проводиться у письмовій формі. Передбачає: термінологічний диктант (15 балів – 1 бал за правильну відповідь), три відкриті питання (30 балів – 10 бал за повну відповідь за кожне питання),

задачу (15 балів за правильно розписану та розв'язану задачу з коментарем та висновком).

Питання на екзамен

1. Сутність проектної діяльності.
2. Управління проектами як специфічна галузь менеджменту.
3. Цілі і процеси в управлінні проектами.
4. Сутність інвестиційного проекту, особливості та ознаки.
5. Класифікація інвестиційних проектів.
6. Середовище інвестиційного проекту.
7. Учасники інвестиційного проекту.
8. Сутність і функції структуризації проекту.
9. Односпрямована структуризація: створення робочої структури проекту.
10. Двоспрямована структуризація та кодування проекту.
11. Трьохспрямована структура проекту.
12. Поняття життєвого циклу.
13. ЖЦП та його стадії за підходом Світового банку.
14. ЖЦП та його стадії за підходом UNIDO.
15. Особливості управління проектами на кожній стадії ЖЦП.
16. Витрати і вигоди в проектному аналізі.
17. Альтернативна вартість та альтернативні рішення.
18. Грошовий потік.
19. Цінність грошей в часі.
20. Аспекти проектного аналізу.
21. Оцінка і планування ресурсів.
22. Побудова ресурсних гістограм.
23. Моделювання і календарне планування ресурсів.
24. Планування затрат.
25. Види і методи оцінки ефективності проекту.
26. Основні концепції, які визначають фінансову і економічну цінність проекту.
27. Критерії ефективності проектів.
28. Аналіз безбитковості проекту.
29. Функції проектного менеджменту.
30. Характеристика моделі управління проектами.
31. Процедури в управлінні проектами.
32. Базові засади створення організаційної структури проекту.
33. Основні форми проектних структур.
34. Переваги і проблеми матричної структури.
35. Внутрішні організаційні структури у великих проектах.
36. Місце і функції планування та контролю в управлінні проектами.
37. Види планів.
38. Сучасні тенденції в плануванні та контролі проектів.
39. Загальна характеристика і види сіткових графіків.
40. Графіки передування: порядок побудови і показники.
41. Особливості стрілчастих графіків.
42. Сіткове планування в умовах невизначеності.
43. Календарне планування проектів.
44. Модель планування і контролю проекту.
45. Методи аналізу виконання проекту.
46. Прогнозування остаточних витрат.
47. Звітування і контроль за змінами.
48. Поняття якості в контексті проектного менеджменту.
49. Система управління якістю проекту.
50. Витрати на забезпечення якості проекту.
51. Поняття ризику та невизначеності. Класифікація проектних ризиків.
52. Причини виникнення та наслідки проектних ризиків.

53. Методи аналізу й оцінки ризиків інвестиційних проектів.
54. Управління проектними ризиками.
55. Процедури організації проведення конкурентних торгів (тендерів) по проекту.
56. Класифікація торгів.
57. Функції учасників торгів.
58. Порядок проведення підрядних торгів.
59. Управління персоналом у проектах.
60. Формування команди проекту.
61. Роль менеджера проекту.
62. Мотивація персоналу. Принципи мотивації працівників в інноваційній сфері.
63. Цільові групи при розробці та впровадженні інновацій.
64. Формування інноваційної команди та методи добору кандидатів.
65. Режим праці в інноваційних організаціях.

10. Методи та засоби діагностики успішності навчання.

В процесі вивчення дисципліни використовують такі методи оцінювання навчальної роботи студента:

- поточне тестування та опитування;
- оцінювання виконання ІНДЗ;
- письмовий іспит.

11. Розподіл балів та критерії оцінювання.

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з курсу визначається так:

- кількості балів за поточне оцінювання – 30 балів (по 15 балів за змістовий модуль);
- оцінка за індивідуальну роботу – 10 балів;
- письмовий іспит – 60 балів.

Поточний контроль (мах = 40 балів)																Підсумковий контроль (мах = 60 балів)	Загальна кількість балів	
Модуль 1															Модуль 2			
Змістовий модуль 1							Змістовий модуль 2								ІНДЗ			
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16			
1	2	2	3	3	2	2	1	1	2	2	2	2	2	1	2	10	60	100

Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни визначається як сума у балах поточної та екзаменаційної оцінки. Рейтингова оцінка у балах за шкалою навчального закладу може бути переведена до п'ятибальної шкали оцінювання (національної шкали). Згідно з даними таблиці переведення рейтингових оцінок від однієї шкали до іншої.

Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для заліку
90 – 100	A	Відмінно	Зараховано
82 – 89	B	Добре	
75 - 81	C		
67 -74	D		
60 - 66	E	Задовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)
1 – 59	Fx	Незадовільно	

12. Методичне забезпечення

1. Черчик Л. М. Управління проектами в зовнішньоекономічній діяльності : Конспект лекцій для студентів спеціальності 8.03060104 «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності» денної форми навчання / Л. М. Черчик. – Луцьк : СНУ імені Лесі Українки, 2012. – 162 с.

2. Черчик Л. М. Управління проектами в зовнішньоекономічній діяльності : Методичні вказівки до виконання самостійної роботи для студентів спеціальності 8.03060104 «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності» денної форми навчання. / Л. М. Черчик. – Луцьк : СНУ імені Лесі Українки, 2012. – 40 с.
3. Черчик Л. М. Управління проектами в зовнішньоекономічній діяльності : Методичні вказівки для практичних занять для студентів спеціальності 8.03060104 «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності» денної форми навчання. / Л. М. Черчик. – Луцьк : СНУ імені Лесі Українки, 2012. – 40 с.
4. Черчик Л. М. Управління проектами в зовнішньоекономічній діяльності : Методичні вказівки до виконання індивідуальної науково-дослідної роботи для студентів спеціальності 8.03060104 «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності» денної форми навчання. / Л. М. Черчик. – Луцьк : СНУ імені Лесі Українки, 2012. – 24 с.

13. Список джерел

1. Ансофф И. Новая корпоративная стратегия : пер. с англ. / И. Ансофф. – СПб. : Питер Ком, 1999. – 437 с.
2. Афанасьев М. В., Гонтарева І. В. Управління проектами : Навчально-методичний посібник. / М. В. Афанасьев, І. В. Гонтарева – Х. : ВД «ІНЖЕК», 2007. – 272 с.
3. Балдина К. П. Инвестиции : системный анализ и управление / К. П. Балдина. - М. : Дашков и К, 2006.
4. Барбаумов В. Е. Финансовые инвестиции : учебник / В. Е. Барбаумов, И. М. Гладких, А. С. Чуйко. - М. : Финансы и статистика, 2003.
5. Бардиш Г. О. Проектне фінансування / Г. О. Бардиш. - К. : Хай-Тек-Прес, 2008. – 254 с.
6. Батенко Л. П., Загородніх О. А., Ліщинська В. В. Управління проектами : Навчальний посібник. – К. : КНЕУ, 2004. – 231 с.
7. Бланк И. А. Основы инвестиционного менеджмента : в 2 т. / И. А. Бланк. – К. : Ника-Центр, 2004.
8. Бланк І. О. Інвестиційний менеджмент : опорний конспект лекцій / І. О. Бланк, Н. М. Гуляева. - К. : КДТЕУ, 2003.
9. Блех Ю. Инвестиционные расчеты : модели и методы оценки инвестиционных проектов : пер. с нем. / Ю. Блех, У. Гетце. – Калининград : Янтарный сказ 2,1997. – 653 с.
10. Бузова И. Н. Коммерческая оценка ивестиций : учебник / И. Н. Бузова. - СПб. : Питер, 2004.
11. Виленский П. И. Оценка эффективности инвестиционных проектов / П. И. Виленский. - М. : Альпина-Бизнес, 2004.
12. Збаразька Л. О. Управління проектами : Навчальний посібник./ Л. О. Збаразька, В. С. Рижиков, І. Ю. Єрфорт . – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 168 с.
13. Кобиляцький Л. С. Управління проектами : Навч. посібник. – К. : МАУП, 2002. – 200с.
14. Колтынюк Б. А. Инвестиционные проекты: Конспект лекций. – СПб. : Изд-во В. А. Михайлова, 2001. – 500 с.
15. Лахметкина Н. П. Ивестиционная стратегия предприятия : учеб. пособие / Н. П. Лахметкина. – М. : КноРус, 2006.
16. Менеджмент организации : Учебное пособие / З. П.Румянцева, Н. А.Саломатин, Р. З.Акбердин и др.; Гос.Ком.РФ по высшему образованию. – М. : ИНФРА-М, 1996. – 430 с.
17. Мескон М. Х. Основы менеджмента : Пер с англ./ М. Х. Мескон, М. Альберт, Ф. Хедоури – М. : Дело ЛТД, 1996. – 702 с.
18. Методические рекомендации по оценке эффективности инвестиционных проектов / рук. авт. кол. В. В. Коссов, А. Г. Шахназаров. – М. : Экономика, 2000.
19. Разу М. Л., Воропаев В. И., Якутин Ю. В. и др. Управление программами и проектами : 17-модульная программа для менеджеров «Управление развитием организации». Модуль 8. – М. : ИНФРА-М, 2000. – 320с.
20. Сабина Пайпе. Проектный менеджмент : ускоренный курс. – М. : Дело и Сервис. – 2005. – 192 с.
21. Савчук В.П., Прилипко С.Н., Величко Е.Г. Анализ и разработка инвестиционных проектов. – К.: Абсолют-В, Эльта, 1999.
22. Сергеев И. В. Организация и финансирование инвестиций / И. В. Сергеев. - М. : Финансы и статистика, 2000.
23. Тарасюк Г. М. Управління проектами . Навчальний посібник. – К. : Каравела, 2004. – 344 с.
24. Тянь Р. Б., Холод Б. І., Ткаченко В. А. Управління проектами : Підручник. – К. : Центр навчальної літератури, 2003. – 224 с.
25. Управление проектами : Справочное пособие / И. И. Мазур, В. Д. Шапиро и др. – М. : Высшая школа, 2001. – 875 с.
26. Управління діловими проектами : Навчальний посібник. – К. : Центр навчальної літератури, 2005. – 280 с.

РЕЦЕНЗІЯ

**на робочу програму навчальної дисципліни
«Управління проектами в зовнішньоекономічній діяльності» для студентів
галузі знань 0306 «Менеджмент та адміністрування» спеціальності 8.03060104
«Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності».**

Укладач д.е.н., професор Черчик Л.М.

Обсяг робочої навчальної програми:

- кількість сторінок – 14,
- кількість питань екзаменаційних білетів – 65,
- кількість літературних джерел – 23.

Робоча навчальна програма дисципліни розроблена на основі типової навчальної програми дисципліни.

У програмі сформульовані вимоги до знань та вмінь студентів, які відповідають професійному спрямуванню підготовки магістрів.

Формування мети та завдань дисципліни чітке. Завдання вивчення курсу спрямовані на оволодіння сучасними методами та прийомами управління проектами ЗЕД підприємств.

Структура та зміст тематичного курсу дозволяють комплексно підійти до вивчення дисципліни.

У роботі передбачений порядок застосування поточної та підсумкової форм контролю знань студентів.

Запропоновані літературні джерела, на яких базується тематика курсу, є достатніми для вивчення курсу студентами.

Формування питань для контрольного опитування та завдань для самостійної роботи студентів відповідають розробленому теоретичному та практичному плану вивчення дисципліни.

Серед позитивних сторін робочої програми можна виділити вдало підібрану тематику курсу, що дозволяє комплексно підійти до вивчення дисципліни.

Негативних особливостей програми не виявлено.

Загалом робоча навчальна програма дисципліни «Управління проектами в зовнішньоекономічній діяльності» для студентів галузі знань 0306 «Менеджмент та адміністрування» спеціальності 8.03060104 «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності» відповідає вимогам та може бути застосована при вивченні курсу.

Рецензент _____